

Мельник П. В.

*старший викладач кафедри англійської філології та перекладу
Національного університету «Одеська політехніка»*

ЕКВІВАЛЕНТНІСТЬ У ЮРИДИЧНОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Юридичний переклад має свою специфіку в порівнянні з іншими видами перекладу, в силу цього дослідники описують його як самостійну категорію. Це відбувається головним чином через складність юридичної мови, яка об'єднує дві крайності: винахідливість літературної мови, що використовується для інтерпретації неоднозначних значень і термінологічну точність спеціалізованого перекладу. Одна з основних проблем, з якою стикається перекладач – це визначення того, в чому текст оригіналу повинен збігатися з текстом перекладу і в чому може не збігатися. Тексти оригіналу і перекладу повинні мати однаковий регулятивний вплив, що забезпечує еквівалентне сприйняття обох текстів. Текст перекладу повинен відповідати стилю тієї юридичної мови, якою здійснюється переклад. Термінологія оригінального тексту повинна бути точно передана в мові перекладу, в тому числі і семантика безеквівалентних термінів. Робота перекладача юридичних текстів спрямована на досягнення максимально можливої еквівалентності текстів оригіналу і перекладу і на забезпечення успішної комунікації.

Досягнення еквівалентності та адекватності перекладу юридичного тексту ставить перед перекладачем особливі завдання, які пояснюються, перш за все, відмінностями правових систем. Якщо враховувати всі складнощі і труднощі юридичних мов, то можна задатися питанням, чи можливе досягнення необхідної еквівалентності в юридичному перекладі. У юристів і лінгвістів існує безліч точок зору щодо цього питання. Серед різноманітних точок зору слід виділити ідею про те, що юридичний переклад – це міф, еквівалентність в ньому недосяжна мета. Дана точка зору базується на основних проблемах порівняльної юриспруденції: лінгвістично еквівалентні терміни у багатьох випадках не співпадають за обсягами понять і сфер вживання в різних юрисдикціях. Юридична значимість концептів може значно відрізнятися в різних мовах, взаємозв'язок понять і концептів

всередині системи юридичної мови, а також юридична культура впливають не тільки на значення і вживання термінів, але і на їх практичне вживання. В юридичному перекладі часто можна зіткнутися з одиницями мови, що не перекладаються. До таких одиниць, зокрема, відносять юридичні поняття, які є чужими для мови перекладу або в ній не існують. В результаті такої невідповідності при перекладі юридичних текстів слід відповідати не на запитання який переклад вірний, а який переклад менш невірний.

Одна із основних перешкод того, щоб юридичний текст скрізь однаково тлумачився і був застосований – це, перш за все, відмінності між правовими системами. У деяких випадках, досягнення однакової інтерпретації тексту на практиці майже неможливо, і це може бути викликано саме суттєвими відмінностями правових систем. Очевидно, що процес перекладу може бути значно спрощений в разі, якщо мови тексту оригіналу і тексту перекладу належать одній правовій системі. Тип тексту і інформація, що міститься в ньому, є аспектами, які визначають особливості юридичного перекладу і безпосередньо впливають на вибір конкретних перекладацьких дій в рамках стратегії перекладу.

У процесі перекладу юридичних текстів перекладачеві слід дотримуватися техніки юридичного перекладу, яка може бути визначена як сукупність правил, засобів, методів і прийомів здійснення успішної міжкультурної комунікації в області юриспруденції на основі знання юридичної термінології та стилістики юридичних текстів різних різновидів при обов'язковому володінні поняттями права і вільної орієнтації в концептуальних юридичних картинах світу комунікантів. Особливості мови права і професійна комунікація в сфері права обумовлюють специфіку юридичного перекладу. Будь-яка національна мова права має низку особливостей, які визначаються взаємозв'язком з відповідною правовою системою конкретної держави. Незважаючи на те, що правові системи окремих держав, зокрема, наприклад, країн континентальної Європи мають подібні правові системи, кожна держава має власний правопорядок, свої специфічні правові норми, свої традиційні форми, процедури судочинства і власну мову права з відповідною понятійно-термінологічною

системою. Переклад юридичних текстів передбачає не тільки перехід від однієї мови на іншу, а й одночасно перехід від однієї правової системи до іншого світу права. Для здійснення якісного перекладу юридичного тексту необхідно не тільки підібрати еквівалентні лексичні одиниці в мові перекладу, але по можливості максимально наблизити текст перекладу до норм, концепцій і особливостей тієї юридичної мови, якою здійснюється переклад. Як правило, найбільш складними областями юридичного перекладу вважаються сімейне і процесуальне право, адміністративний устрій держави. Найменше труднощів для перекладача представляє міжнародне право, торгове право та інші.

Будучи переконаними в тому, що головна мета юридичного перекладу полягає в тому, щоб максимально точно відтворити зміст вихідного тексту, як юристи, так і лінгвісти погодилися з тим, що юридичні тексти повинні бути переведені буквально. З метою збереження букви закону основним орієнтиром для юридичного перекладу є вірність тексту оригіналу.

Список використаних джерел:

1. Olsen F., Lorz A., Stein D. Translation issues in language and law// Palgrave. – MacMillan, 2009.
2. Marmor A. The language of law // Oxford University Press. – UK, 2014.
3. Sarsevic S. New Approach to Legal Translation// Klower Law International. – UK, 2000.